

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชของหน่อไม้ฝรั่ง พันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1 (*Asparagus officinalis* 'DOA Kanchanaburi 1') ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืสดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืสดังกล่าว ให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางวิลาวัลย์ ไคร์คราญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

หน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1
Asparagus officinalis 'DOA Kanchanaburi 1'

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 034-552036-7

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

หน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1 ได้จากการรวบรวมพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งในแปลงเกษตรกร คัดเลือกตามแผนการคัดเลือกต้นต่อแถว (plant to rows) ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี โดยปี 2555 คัดเลือกต้นหน่อไม้ฝรั่งจากแปลงเกษตรกรที่ปลูกเพื่อการส่งออก 5 ราย ใน อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอดำมะรงค์ อำเภอเมือง และอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี รวบรวมเมล็ดพันธุ์ผสมเปิดได้ 25 สายพันธุ์ ปี 2556 - 2558 ปลูกแต่ละสายพันธุ์เป็นแปลงๆ ละ 96 ต้น จำนวนรวม 2,400 ต้น คัดเลือกเบื้องต้นไว้ 20 สายพันธุ์ แต่ละสายพันธุ์คัดเลือกไว้ 10 - 15 ต้น จำนวนรวม 253 ต้น คัดเลือกซ้ำโดยพิจารณาต้นที่ให้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตสม่ำเสมอได้ 14 สายพันธุ์ จำนวน 32 ต้น (สายพันธุ์) เก็บเมล็ดผสมเปิดจากต้นคัดเลือกมาปลูกใหม่เป็นแถวๆ ละ 12 ต้น คัดเลือกแถวที่มีความสม่ำเสมอของลักษณะทางการเกษตร ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตได้ 9 สายพันธุ์ ได้แก่ KC207-4 KC208-2 KC210-9 KC417-3 KC419-5 KC420-12 KC521-2 KC522-9 และ KC525-3

ปี 2559 - 2563 นำหน่อไม้ฝรั่งสายพันธุ์คัดเลือกมาปลูกเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้า (F2-Mary Washington) ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นครสวรรค์ วางแผนการทดลองแบบสุ่มในบล็อกสมบูรณ์ (RCBD) จำนวน 3 ซ้ำ พบว่า KC417-3 มีการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตรวม 1,544 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตมาตรฐาน 1,118 กิโลกรัมต่อไร่ และผลผลิตมาตรฐานชั้นพิเศษ A ตม 682 กิโลกรัมต่อไร่ ปี 2566 จึงได้รับรองจากกรมวิชาการเกษตร เป็นพันธุ์แนะนำ “หน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1”

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน			สถานที่
	ชั่วที่	ต้น	ต้นคัดเลือก	
		(สายพันธุ์)	(สายพันธุ์)	
2555	C0		25	แปลงเกษตรกร อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอดำมะรงค์ อำเภอเมือง และอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
2556-2557	C1	2,400 (25)	253 (20)	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี

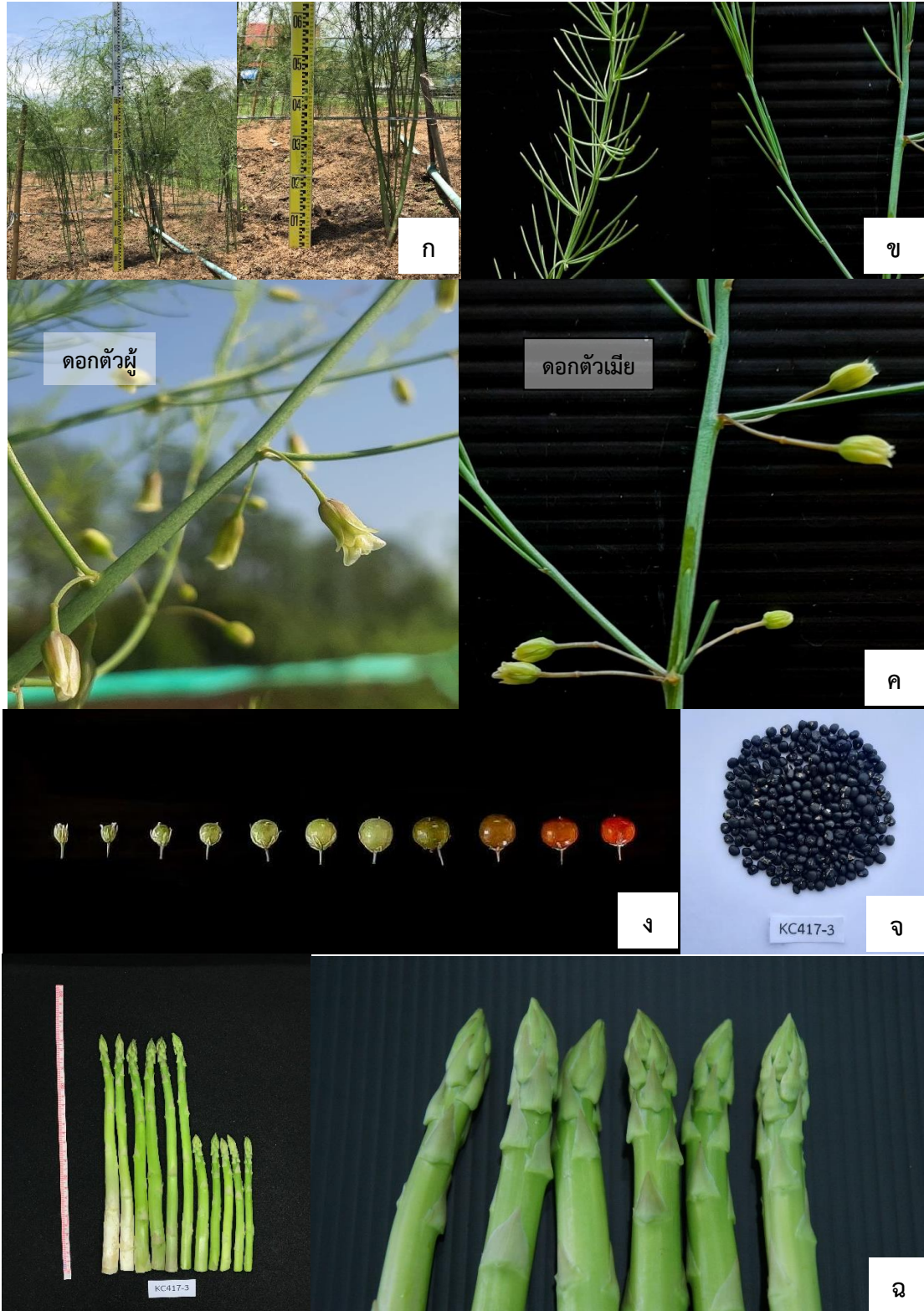
ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน		สถานที่	
		32 (14)	คัดเลือกชำโดยพิจารณาต้นที่ให้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตสม่ำเสมอเหลือ 14 สายพันธุ์ ๑ ละ 2-4 ต้น รวม 32 ต้น เก็บเมล็ดผสมเปิดแยก แต่ละต้นเป็นสายพันธุ์	
2557-2558	C2	32	9 (9) ปลูกทั้ง 32 สายพันธุ์เป็นแถว แถวละ 12 ต้น คัดเลือกแถวที่มีความสม่ำเสมอของลักษณะทางการเกษตร ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตไว้ 9 สายพันธุ์ เก็บเมล็ดจากแถวที่คัดเลือกลงไปปลูกเปรียบเทียบพันธุ์	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี
2559-2563	C3	9 + 1	1 (1) ปลูกเปรียบเทียบหน่อไม้ฝรั่งที่คัดเลือก 9 สายพันธุ์กับพันธุ์การค้า วางแผนการทดลองแบบ RCBD มี 3 ซ้ำ พบว่า KC417-3 ให้ผลผลิตรวมและผลผลิตมาตรฐานดีกว่าพันธุ์อื่น ๆ	1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี 2. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์
2564-2566		1	ขอรับรองสายพันธุ์ KC417-3 กับกรมวิชาการเกษตร ปี 2566 ได้รับรองเป็นพันธุ์แนะนำ กว. กาญจนบุรี 1	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย หน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กว. กาญจนบุรี 1 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Asparagus officinalis</i> ‘DOA Kanchanaburi 1’ วงศ์ Liliaceae ประเภทพืชผัก ลักษณะเป็นพืชล้มลุกอายุหลายปี
ราก	ระบบรากแผ่ขยาย เมื่อแก่จะตายและมีรากใหม่เจริญขึ้นมา
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินหรือเหง้า (crown) มีลักษณะเป็นแท่งคล้ายดินสอ อยู่ระหว่างส่วนรากกับส่วนลำต้นเหนือดิน ประกอบด้วยตาจำนวนมาก ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นรากหรือลำต้นเหนือดิน ลำต้นเหนือดิน เจริญเติบโตจากตาข้างของลำต้นใต้ดินหรือเหง้า ลักษณะตั้งตรง โนมเอียงเล็กน้อยเมื่อต้นมีความสูงมาก ลำต้นสีเขียว หน่ออ่อน คือลำต้นขณะที่ยังเล็กใช้สำหรับบริโภค จะใช้เวลาตั้งแต่เริ่มโผล่พื้นดินจนถึงระยะพร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยวประมาณ 3-4 วัน ลักษณะตั้งตรงสีเขียว ฐานปลายหน่อรูปสามเหลี่ยมกว้างปานกลางเท่ากับกลางหน่อ กาบหุ้มหน่อติดแน่น สีเขียวปนชมพูจาง ๆ
ใบ	รูปร่างใบเป็นกิ่งก้านคล้ายเข็มเล็ก ๆ มีการเปลี่ยนรูปโดยลดขนาดเป็นเกล็ดเล็ก ๆ อยู่บริเวณลำต้น ทำหน้าที่แทนใบในการสังเคราะห์แสง
ดอก	ดอกแยกเพศประกอบด้วยดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่คนละต้น โดยดอกจะอยู่ตามข้อเป็นกลุ่ม ๆ ละ 2-3 ดอก ดอกเพศผู้ รูปประฆัง สีเขียวแกมเหลือง ขนาดดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ดอกเพศเมีย รูปกลมรี สีเขียวแกมเหลือง ขนาดดอกประมาณ 0.3 เซนติเมตร
ผล/เมล็ด	แบบเบอร์รี่ ทรงกลม ขนาดเล็ก ผลอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีแดง ภายในมีเมล็ดจำนวน 1-5 เมล็ด เมล็ดกึ่งกลมกึ่งเหลี่ยม สีดำ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3 มิลลิเมตร จำนวนเมล็ดต่อผล น้ำหนัก 100 เมล็ด 2.5 กรัม

ลักษณะอื่น ๆ

1. ความสูงต้น 150 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 96 เซนติเมตร
2. อายุเริ่มให้ผลผลิตมาตรฐาน 180 วันหลังย้ายปลูก
3. ผลผลิตรวม 1,544 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตมาตรฐาน 1,118 กิโลกรัมต่อไร่ และผลผลิตมาตรฐานชั้นพิเศษ A ตม 682 กิโลกรัมต่อไร่
4. ปลายยอดหน่อตมแน่นเป็นรูปสามเหลี่ยม และคุณภาพหน่อได้ตามมาตรฐานส่งออก ไม่เกิดโรคลำต้นไหม้ในสภาพธรรมชาติ 86 เปอร์เซ็นต์

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1
ก ลักษณะต้น ข ใบ ค ดอก (ดอกเพศผู้ และดอกเพศเมีย) ง ผล จ เมล็ด ฉ หน่อ

หน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1